

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoZ/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	1518201124
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1518201124.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne Z. X., narodenej X. F. XXXX, Z., O. XX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava, Landererova 8, IČO: 36 860 581, proti žalovanej W. M., narodenej XX. W. XXXX, Z., I. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Málekom, Bratislava, Kraskova 2, o zaplatenie 118 900 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4CoZm/15/2022-519 z 27. júla 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1CbZm/7/2018-219 z 9. septembra 2019 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni zmenkovú sumu 118 900 eur s úrokom 6 % ročne zo sumy 118 900 eur od 14. marca 2015 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalším výrokom rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 4CoZm/1/2020-297 z 21. januára 2021 odmietol podľa § 386 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), pretože nemá povinné náležitosti podľa § 363 CSP a pre jeho vady nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Na dovolanie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) uznesením sp. zn. 1Obdo/66/2021 z 13. septembra 2022 uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom odvolacom konaní Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4CoZm/15/2022-441 z 12. januára 2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny

úradník. Následne doplniacím uznesením č. k. 4CoZm/15/2022-459 z 9. marca 2023 odvolací súd doplnil svoj rozsudok z 12. januára 2023 vo výroku o nároku na náhradu trov konania tak, že žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku z 12. januára 2023 odvolací súd poukázal na to, že žalobkyňa sa voči žalovanej domáhala zaplataenia zmenkovej sumy 118 900 eur s úrokom 6% ročne od 14. marca 2015 do zaplataenia a náhrady trov konania. Žalobu, ktorej prílohou bol prvopis zmenky, odôvodnila tým, že žalovaná dňa 21. októbra 2008 vystavila vlastnú zmenku s doložkou bez protestu, v ktorej sa zaviazala zaplatiť žalobkyni dňa 13. marca 2015 zmenkovú sumu 118 900 eur. Žalovaná na výzvy žalobkyne na splnenie záväzkov z predmetnej zmenky nereagovala. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe namietala, že zmenku nikdy vedome nepodpisala. Uviedla, že žalobkyňa ako konateľka spoločnosti B&B FAKTORING, spol. s r.o. jej a jej manželovi prisľúbila, že za nich vyplatí dlh voči Prvej stavebnej sporiteľni. Dňa 20. októbra 2008 podpisovali kúpnu zmluvu na sumu 3 mil. Sk, aj keď pôžičku chceli 2 mil. Sk s tým, že zvyšok im bude vyplatený v hotovosti. Zmluva sa podpisovala na notárskom úrade bez prítomnosti konateľov. Súčasťou dohody so spoločnosťou B&B Faktoring, s.r.o. bolo, že overí podpisy na zmluve o práve spätnej kúpy, ktorá mala byť súčasťou kúpnej zmluvy. Zmluva o práve spätnej kúpy nebola podpísaná, keďže namiesto sumy 2 mil. Sk + úroky, tam bola suma 3 mil. Sk, čo pani Z. opravila a podpísala s tým, že ráno 21. októbra 2008 sa stretnú pred notárskym úradom, kde sa overí opravená zmluva o práve spätnej kúpy. V ten deň žalovaná nepodpisovala žiadne dokumenty a nebol dôvod podpisovať zmenku. Ďalej uviedla, že dňa 21. októbra 2008 o 8:45 hod. jej pani Z. volala, aby išla pred Justičný palác, že odchádza z VÚB s dokladom o vyplatení dlhu voči Prvej stavebnej sporiteľni. Žalovanej kázala ísť s týmto dokladom za JUDr. L., aby na základe tohto dokladu zastavila dražbu. Keďže podľa JUDr. L. bolo potrebné ku dňu dražby doplatiť ešte 2 500 Sk, volala pani Z., aby to doplatila. Počas dňa jej viackrát telefonovala, kedy bude mať overenú zmluvu o práve spätnej kúpy. Až o 14:00 hod. ju vyzdvihla a podala jej do ruky zmluvu o práve spätnej kúpy v pôvodnom znení bez požadovanej opravy s tým, aby urobila pripomienky. Táto zmluva nebola nikdy podpísaná. Z priebehu uvedeného dňa podľa žalovanej vyplýva, že v ten deň nepodpisovala žiadne dokumenty. Od fyzickej osoby pani Z. si nikdy nepožičala žiadnu peňažnú čiastku. Na zmenke je uvedená suma, o ktorej nevie ako vznikla. Je uvedená v eurách, i keď v deň vystavenia zmenky platili ešte slovenské koruny. Tiež uviedla, že ku dňu splatnosti zmenky sa nevie vyjadriť. O tom, že je pani Z. vydatá, sa dozvedela až na polícii dňa 16. novembra 2016, kde na ňu pán X. (jej manžel) podal trestné oznámenie za poškodzovanie veriteľa. Ďalej poukázala na to, že vkladom na kataster dňa 6. novembra 2012 bola na základe rozhodnutia krajského súdu nehnuteľnosť vrátená na ňu a manžela s tým, že počas vlastníctva spoločnosťou B&B FAKTORING, spol. s r.o. bolo vložených niekoľko záložných práv. Na záver poukázala na to, že na pani X. podala trestné oznámenie a navrhla prerušiť konanie do jeho skončenia.

3. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi. Z prvopisu zmenky, ktorá bola vystavená dňa 21. októbra 2008 súd zistil, že žalovaná sa zaviazala zaplatiť v prospech žalobkyne dňa 13. marca 2015 zmenkovú sumu 118 900 eur s doložkou bez protestu. Žalobkyňa je na zmenke označená ako Z. X., rod. Z., nar. XX. F. XXXX. Z databáz, ktoré mal súd prvej inštancie k dispozícii, vyplynulo, že žalobkyňa priezvisko X. prijala až pri uzavretí manželstva dňa 20. júna 2014, teda po dni vystavenia zmenky. Súd preto vyzval žalobkyňu na doplnenie rozhodujúcich skutočností, týkajúcich sa okolností vystavenia zmenky. Žalobkyňa na výzvu súdu uviedla, že pôvodne išlo o blankozmenku a žalovaná na zmenkovom formulári vystavila len svoj podpis. Na základe uvedeného súd prvej inštancie skutkovo uzavrel, že zmenka bola pôvodne blankozmenkou a k doplneniu chýbajúcich údajov došlo až po jej vystavení. V súvislosti s tým, že meno remitenta bolo doplnené až dodatočne, uviedol, že zákon nepredpisuje, aké náležitosti musí obsahovať blankozmenka. Ide totiž o neúplnú zmenkovú listinu, podpísanú minimálne jedným potenciálnym účastníkom zmenkového vzťahu. V prípade zmenky, ktorá je pri jej vystavení neúplná, sa nepochybne vyžaduje spôsobilý podpis, aby nadobudol zmenkovo-právnu záväznosť. Tiež musí byť objektívne rozpoznateľné, že vystavená listina má byť v budúcnosti doplnená na zmenku. Akým spôsobom, v akom rozsahu a podľa akých kritérií má byť chýbajúci obsah zmenky v budúcnosti doplnený, determinuje

dohoda o vyplňovacom práve. Dôkazné bremeno ohľadom prípadnej nesprávnosti vyplnených údajov na zmenke bolo v zmysle čl. I § 10 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej len „ZZŠ“) na žalovanej, ktorá mala v prípade nesúhlasu s jej obsahom uviesť, že zmenka nebola vyplnená správne a tiež, ako mala byť vyplnená správne a tieto tvrdenia preukázať.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie predmetná zmenka obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I § 75 ZZŠ pre vlastnú zmenku a žalobkyňa predložením jej prvopisu preukázala svoje zmenkové práva. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na závery znaleckého posudku ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2019/1631 vypracovaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru (ďalej len „KEUPZ“), z ktorých vyplýva, že podpis na zmenke vyhotovila Ing. W. M., na základe čoho nepovažoval za dôvodnú námietku žalovanej, že zmenku nepodpísala. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že zmenku nepodpísala vedome, skutočnosť, že by bola pri vykonaní tohto právneho úkonu uvedená do omylu, preukázaná nebola. Súd prvej inštancie zdôraznil, že predložená zmenka je dokonalým cenným papierom, v ktorom je inkorporovaný abstraktný záväzok žalovanej ako vystaviteľa zmenky a ktorý oprávňuje žalobkyňu ako remitenta, na základe samotnej držby zmenky, uplatňovať práva vyplývajúce zo zmenky, a to bez nutnosti tvrdenia väzby na akúkoľvek kauzu. Žalobkyňa uplatnený nárok vymedzila ako nárok zo zmenky vystavenej žalovanou v prospech žalobkyne s doložkou bez protestu, ktorou sa zaviazala zaplatiť v deň splatnosti 13. marca 2015 sumu 118 900 eur (tak, ako tieto skutočnosti vyplývajú z predloženej zmenky), pričom žalobkyňa nebola povinná uvádzať ani preukazovať iné skutkové okolnosti na preukázanie, resp. odôvodnenie uplatneného nároku. Zdôraznil, že žalobkyňa pri uplatňovaní práv zo zmenky nemusí preukazovať žalovanej ako vystaviteľovi kauzu a v konaní pred súdom nemusí preukazovať, na základe akých skutkových (kauzálnych) okolností žalovaná zmenku vystavila. Zmenkový záväzok je samostatný, oddelený od kauzálnych vzťahov, ktoré viedli k jeho vzniku a vyznačuje sa princípom nespornosti, čo znamená, že pokiaľ zmenka vyhovuje formálnym požiadavkám zákona, má jej majiteľ nepochybné právo na zaplatenie. Preto súd prvej inštancie neakceptoval požiadavku žalovanej, aby vyzval žalobkyňu na objasnenie kedy, kde, za akým účelom a akou formou mali byť žalovanej poskytnuté finančné prostriedky zodpovedajúce zmenkovej sume. Súd ďalej poukázal na to, že dôkazné bremeno v konaní o kauzálnych námietkach je zásadne na dlžníkovi, keďže majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný zmenkou samotnou. Pokiaľ teda aj žalovaná tvrdila, že od žalobkyne si nikdy žiadnu peňažnú čiastku nepožičala, dôkazné bremeno v plnom rozsahu zaťažovalo žalovanú. Dôkaznú povinnosť toho, že dlh žalovanej existoval, však neznáša žalobca, aj keď žalovaná nevie preukázať, že dlh neexistuje, nie je súčasťou povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti žalobkyne preukázať, v akej výške žalovaná dlhovala finančné prostriedky žalobkyni a z akého titulu. Súd poukázal na čl. I § 17 ods. 1 prvá veta ZZŠ. Dôkazné bremeno v plnom rozsahu zaťažovalo žalovanú. Ak úmyslom žalovanej bolo namietat, že zmenka nezabezpečuje žiaden záväzok, súd dal do pozornosti, že kauzou vystavenia zmenky nemusí byť len zabezpečenie pohľadávky z kauzálného vzťahu, ale môže ísť aj o dôvody spoločenské, rodinné, o zmenky z ochoty, alebo môže zmenka plniť priamo platobnú funkciu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa prvopisom zmenky preukázala, že je jej riadnym majiteľom a má podľa čl. I § 48 ods. 1 ZZŠ právo postihom žiadať zmenkovú sumu a 6 %-ný ročný úrok zo zmenkovej sumy odo dňa splatnosti zmenky. Záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom, v konaní nebolo preukázané, že by žalovaná z dôvodov uvedených v jej vyjadreniach nemala povinnosť tento nesporný záväzok splniť, súd prvej inštancie preto žalovanej uložil povinnosť, aby žalobkyni zaplatila zmenkovú sumu 118 900 eur spolu s úrokom 6 % ročne z nej od 14. marca 2015 do zaplatenia a keďže žalobkyňa mala v konaní plný úspech, súd jej priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla žalovaná odvolaním, v ktorom uviedla, že po oznámení vyšetrovateľa, že na zmenke sa nachádza jej vlastnoručný podpis, podala dňa 6. mája 2019 námietku na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej len „GP SR“) so žiadosťou, aby sa pokračovalo vo vyšetrovaní. V námietke uviedla aj časovú os komunikácie s konateľkou firmy B&B FAKTORING, spol. s r.o. pani Z.. Ďalej uviedla, že v noci z 9. na 10. júna 2019 prišlo k narušeniu objektu jej trvalého bydliska, pričom v dome spala. V tejto súvislosti podala oznámenie na Obvodné oddelenie Policajného zboru Bratislava - Podunajské Biskupice. K rovnakému narušeniu objektu prišlo aj v roku 2009. Od podania námietky na GP SR jej prestali chodiť doporučené zásielky, okrem tých, kedy osobne zachytala

doručovateľku. Dňa 30. septembra 2019 preto napísala list na Národnú kriminálnu agentúru, kde okrem iného uviedla svoje obavy z toho, že niekto jej chce úmyselným odcudzovaním doručeníek zabrániť v komunikácii s dotknutými orgánmi. V mesiaci október prichádzala doporučená pošta bez problémov. Dňa 21. októbra 2019 sa zo zaslaného rozsudku Okresného súdu Bratislava V dozvedela, že sa nezúčastnila pojednávania a ani sa neospravedlnila. Dala do pozornosti, že keďže o termíne súdneho pojednávania nevedela, nemohla sa ospravedlniť a ani si uplatniť právo sa k prejednávanej veci vyjadriť. Žiadala preto, aby odvolací súd nariadil odvolacie pojednávanie a pripustil jej argumenty na konfrontáciu so žalobkyňou. Ďalej uviedla, že dňa 6. novembra 2018 na GP SR podala trestné oznámenie, z ktorého vyplýva, že Okresným súdom Bratislava V jej bola dňa 29. októbra 2018 zaslaná úplne vyplnená zmenka, na ktorej bol dátum vystavenia 21. októbra 2008. Mala za to, že na základe vtedy známych informácií o zmenke správne uviedla, že dňa 21. októbra 2008 žiadnu zmenku nepodpisovala, ale nevylúčila ani tú skutočnosť, že predmetná zmenka jej mohla byť podstrčená na podpis pri podpisovaní iných dokumentov. Dňa 8. januára 2019 sa zo zaslaného vyjadrenia žalobkyne dozvedela, že ide o blankozmenku a že na zmenke je iba jej podpis, ostatné údaje vypisovala iná osoba. Uviedla, že dňa 21. októbra 2008, ktorý je uvedený na zmenke ako dátum vystavenia zmenky, bola v osobnom kontakte s pani Z. ako konateľkou firmy B&B FAKTORING, spol. s r.o. dvakrát, a to o 8:30 hod., keď ju autom vyzdvihla pred Justičným palácom a odviezla do Prvej stavebnej sporiteľne, kde mala odovzdať doklad o uhradení dražby JUDr. L. a druhý raz o 14:30 hod., keď ju vyzdvihla na Košickej ulici, jej autom sa odviezli na Kuliškovu ulicu pre jej dcéru do školy, kde jej podala do ruky „neopravenú“ zmluvu o práve spätnej kúpy a odišla po dcéru, takže v tento deň, ktorý je uvedený na zmenke ako dátum vystavenia, sa žiadne dokumenty nepodpisovali a tobôž nie predmetná zmenka. Dodala, že jej tvrdenie ohľadne komunikácie s pani Z. je podporené aj v prílohe č. 1 ako vyjadrenie pre Okresný súd Bratislava II k súdному konaniu v októbri 2013 a kópiou jej osobných poznámok z roku 2008. Poukázala na to, že nebola uzatvorená zmluva, ktorá uvádza akým spôsobom sa má blankozmenka vyplniť. Zdôraznila, že v posudzovanej veci je na zmenke uvedený dátum vystavenia 21. október 2008, teda k tomuto dátumu treba posudzovať ostatné údaje doplnené do blankozmenky. Poukázala na to, že ako osoba, ktorej sa má zo zmenky plniť, je na zmenke uvedená Z. X., rod. Z., teda osoba, ktorá ku dňu vystavenia zmenky neexistovala, priezvisko žalobkyne totiž ku dňu vystavenia zmenky bolo Z. a priezvisko X. získala až v roku 2014. Mala za to, že ide o také vyplnenie blankozmenky, ktoré spôsobilo, že obsah zmenky je z vnútorného logického sledu zápisov nemožný, vyplnením blankozmenky uvedeným spôsobom tak mohla vzniknúť listina, ktorá nemôže byť platnou zmenkou, pretože nebola dodržaná vnútorná logika zmenky. Žalobkyňa by podľa jej názoru bola oprávnená žiadať od žalovanej zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom len v prípade, ak by rubopisom nadobudla zmenku od osoby, ktorá sa v roku 2008 volala Z. X..

6. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré podľa jeho názoru vykazuje známky vecnej správnosti. Zdôraznil, že žalovaná v odvolaní neargumentovala žiadnymi takými skutočnosťami a dôkazmi, ktoré by mohli mať za následok zrušenie daného rozhodnutia. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom nevyplyva iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Na zdôraznenie správnosti napádaného rozhodnutia odvolací súd poukázal na dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že zmenkou vystavenou dňa 21. októbra 2008 sa žalovaná zaviazala zaplatiť v prospech žalobkyne dňa 13. marca 2015 zmenkovú sumu 118 900 eur s doložkou bez protestu. V konaní tiež vyšlo najavo, že zmenka bola pôvodne blankozmenkou a k doplneniu chýbajúcich údajov došlo až po jej vystavení. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že zmenka obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 ZZŠ pre vlastnú zmenku a predložením jej prvopisu žalobkyňa preukázala, že je riadnym majiteľom zmenky a má podľa čl. I § 48 ods. 1 ZZŠ právo postihom žiadať zmenkovú sumu a 6 %-ný ročný úrok zo zmenkovej sumy odo dňa splatnosti zmenky. Žalovaná v odvolaní neuviedla žiadnu právne relevantnú argumentáciu, ktorá by bola spôsobilá spochybniť správnosť napadnutého rozsudku, resp. jej námietky sú právne irelevantné. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalovanej odvolací súd konštatoval, že žalovaná sa nedostavila na pojednávanie uskutočnené dňa 9. septembra 2019, predvolanie na dané pojednávanie mala riadne a včas vykázané ako neprevzaté v odbernej lehote, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnila, preto jej tvrdenia o nevedomosti o pojednávaní sú irelevantné. Súd

prvej inštancie správne na tomto pojednávaní konal v neprítomnosti žalovanej. Odvolací súd nenariadil pojednávanie, pretože ustanovenie § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP je v zásade fakultatívne, t. j. odvolací súd pojednávanie nariaďovať nemusí, nariaďuje ho iba v dvoch prípadoch, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak si to vyžaduje dôležitý verejný záujem, čo v danom prípade nebolo splnené. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené. Preto v zmysle § 385 ods. 1 CSP nepovažoval za potrebné a účelné nariadiť vo veci pojednávanie. S námietkou žalovanej, že dotknutú zmenku vedome nikdy nepodpísala, sa v odôvodnení napadnutého rozsudku už dostatočne vysporiadal súd prvej inštancie, pričom odvolací súd len zdôraznil, že zo záverov znaleckého posudku vypracovaného KEUPZ vyplýva, že podpis na zmenke vyhotovila Ing. W. M., v dôsledku čoho uvedenú námietku považoval za nedôvodnú. Ako nedôvodnú vyhodnotil tiež námietku žalovanej ohľadne nedodržania vnútornej logiky zmenky z dôvodu, že ako osoba, ktorej sa má zo zmenky plniť, je na zmenke uvedená Z. X., rod. Z., teda osoba, ktorá ku dňu vystavenia zmenky neexistovala, keďže priezvisko žalobkyne ku dňu vystavenia zmenky bolo Z. a priezvisko X. získala až v roku 2014. S touto námietkou sa vysporiadal súd prvej inštancie v bode 7. a 8. odôvodnenia napadnutého rozsudku, na ktoré odvolací súd odkázal. Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že bola vystavená blankozmenka, do ktorej bolo meno remitenta doplnené až dodatočne, preto sa o žiadny vnútorný rozpor zmenky nejedná. Odvolací súd tiež poukázal na to, že dôkazné bremeno ohľadom prípadnej nesprávnosti vyplnených údajov na zmenke bolo v zmysle čl. I § 10 ZZŠ na žalovanej, ktorá mala v prípade nesúhlasu s jej obsahom uviesť, že zmenka nebola správne vyplnená a ako mala byť správne vyplnená a preukázať tieto tvrdenia, čo neurobila. Rovnako žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia o neexistencii kauzy vystavenia zmenky. Predložená zmenka je dokonalým cenným papierom, v ktorom je inkorporovaný abstraktný záväzok žalovanej ako vystaviteľa zmenky, ktorý žalobkyňu ako remitenta oprávňuje len na základe samotnej držby zmenky uplatňovať práva vyplývajúce zo zmenky, a to bez nutnosti tvrdenia väzby na akúkoľvek kauzu. Žalobkyňa pri uplatňovaní práv zo zmenky nemusí preukazovať žalovanej ako vystaviteľovi kauzu a v konaní pred súdom nemusí preukazovať, na základe akých skutkových, kauzálnych okolností žalovaná zmenku vystavila. Dôkazné bremeno v konaní o kauzálnych námietkach je zásadne na dlžníkovi, v tomto prípade na žalovanej. Keďže záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom a v konaní nebolo preukázané, že by žalovaná nemala povinnosť tento nesporný záväzok splniť, súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalovanú zaviazal na zapltenie zmenkovej sumy 118 900 eur spolu s úrokom 6% ročne od 14. marca 2015 do zapltenia a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania.

7. Dňa 9. januára 2020 žalovaná doručila odvolaciemu súdu podanie označené ako „Doplnenie odvolania“, na ktoré však odvolací súd neprihliadol s poukazom na to, že uvádzané nové skutkové tvrdenia a dôkazy nepredstavujú prípustné novoty v odvolacom konaní v zmysle ustanovenia § 366 CSP. Stotožnil sa s výhradou žalobkyne, že podľa § 364 CSP môže odvolateľ rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ žalovaná v ďalšom svojom podaní, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 13. februára 2020, navrhla, aby si odvolací súd vyžiadal od Prvej stavebnej sporiteľne a VÚB informácie, ktoré sú potrebné na preukázanie, že dňa 21. októbra 2008 od pani X., rodenej Z., neobdržala žiadnu finančnú čiastku, odvolací súd k tomu uviedol, že žalovaná takýto návrh neurobila včas a s poukazom na zistený skutkový stav a prijaté právne závery, považoval navrhovaný postup v zmysle čl. 17 CSP za neúčelný a nehospodárny.

8. Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že súdy oboch inštancií jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva sporovej strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolaním napadnutý rozsudok označila za nesprávny čo do vecnej aj právnej stránky a žiadala, aby dovolací súd zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale spolu s ním aj rozsudok súdu prvej inštancie, pretože nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením odvolacieho rozhodnutia (§ 449 ods. 2 CSP). Zároveň navrhla, aby jej dovolací súd priznal trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. K tvrdeniu odvolacieho súdu, že zákon pozná len dva prípady, kedy sa obligatórne koná odvolacie

pojednávane, dovolateľka namietala, že je síce pravda, že odvolací súd musí v zmysle § 385 ods. 1 a 2 CSP nariadiť pojednávanie, ak má zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak si to vyžaduje verejný záujem, uvedené však neznamená, že v iných prípadoch pojednávanie nariadiť nemôže. Okrem toho musí byť splnený predpoklad, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci, pričom z odvolacích námietok žalovanej vyplýva, že tento nebol náležite zistený, čo potvrdil aj NS SR v rozhodnutí z 13. septembra 2022, kde v bode 19 konštatoval, že odvolanie bolo odmietnuté predčasne, pretože obsahuje odvolacie dôvody, ktorými sa má odvolací súd zaoberať. Jedna z odvolacích námietok žalovanej smerovala k tomu, že neexistovala žiadna dohoda, akým spôsobom sa mala údajná zmenka vyplniť. Keďže bolo sporné, či existovala dohoda o vyplňovacom práve, tak už len v tomto smere mal odvolací súd vykonať dokazovanie. Bez náležitého dokazovania súdy ani nemohli prijať právny záver, že dôkazné bremeno [na preukázanie, či zmenka (ne)bola vyplnená v súlade s dohodou o vyplňovacom práve] bolo na žalovanej, keďže táto dohoda neexistovala a nebola ani pripojená ako príloha k žalobe. Žalovaná namietala, že nemôže preukazovať rozpor s niečím, čo nie je. V tomto prípade je dôkazné bremeno na žalobkyni, aby preukázala dohodu o vyplňovacom práve, respektíve uviedla, podľa čoho zmenku vyplnila (ako dospela k uvádzaným textovým aj číselným záznamom, podľa čoho určila splatnosť zmenky a tiež zmenkovú sumu v eurách, keďže v čase údajného vystavenia zmenky ešte platila mena slovenskej koruny). Záväzok zo zmenkového vzťahu by vznikol len vtedy, ak by žalobkyňa zmenku dňa 21. októbra 2002 skutočne vystavila a podpísala, čo však žalovaná vo svojom odvolaní spochybnila, resp. uviedla, že zmenku nepodpísala ani nevystavila a o jej existencii sa dozvedela až zo žaloby. Podľa názoru dovolateľky nikdy nemala vôľu vystaviť zmenku a vyvolať existenciu zmenkového záväzkového vzťahu, čím je zároveň spochybnená aj jej pasívna vecná legitímácia v konaní.

10. Ďalšie námietky dovolateľky sa týkali znaleckého posudku KEUPZ, ktorý mal potvrdiť jej podpis na zmenke. Dovolateľka uviedla, že posudok nemusí byť vždy validný, lebo ho robí konkrétna osoba, ktorá nie je neomylná a len z jedného podpisu na zmenke sa nedá ustáliť skutkový stav veci, najmä ak žalovaná namieta vystavenie zmenky jej osobou dňa 21. októbra 2008. Namietala, že KEUPZ skúmal iba podpis, ale neskúmal textové a číselné záznamy na zmenke, teda kto je autorom „vystavenia zmenky“, t. j. kto vypísal text W. M., nar. XX.XX.XXXX, I. XXXX/XX, XXX XX Z. a bez protestu a kto vypisoval miesto platenia a miesto a dátum vystavenia zmenky. Zdôraznila, že na vystavenie zmenky nebol žiadny dôvod, pretože nebola dlžníčkou žalobkyne, nejednalo sa o žiadny dar, spoločenskú úsluhu alebo iný spoločenský dôvod. Nikdy nemala v úmysle vystaviť zmenku a ani nikdy v praxi neprišla do kontaktu so zmenkovým tlačivom. Ako dôchodkyňa by sa nemohla zaviazať k zaplateniu sumy 118 900 eur, pričom ku dňu 21. októbra 2008 nemala majetok, pretože nehnuteľnosť (dom) v BSM bol prevedený na obchodnú spoločnosť B&B FAKTORING, spol. s r.o., ktorá vyplatila pohľadávku Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., vyplývajúcu zo zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 6. septembra 2004. V uvedenej obchodnej spoločnosti bola žalobkyňa konateľkou, teda pohľadávka nebola vyplatená samotnou žalobkyňou. Len zrazu si žalobkyňa uplatnila zaplatenie sumy 118 900 eur, pričom súd jej priznal aj úroky z omeškania, hoci nie je zrejmé, z čoho bola odvodená zmenková suma 118 900 eur splatná dňa 13. marca 2015. Vzhľadom na uvedené skutočnosti boli súdy oboch inštancií povinné nariadiť pojednávanie a náležite zisťovať skutkový stav veci. V rámci toho mali najmä vypočítať žalovanú, dať jej možnosť podávať návrhy na doplnenie dokazovania a označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení, možnosť vyjadriť sa k posudku KEUPZ a tiež ku skutkovej a právnej stránke veci. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo vysporiadať sa s návrhom žalovanej na jej výsluch, teda odvolací súd mal uviesť, prečo nepotrebuje žalovanú v konaní vypočítať, hoci ona sama sa toho dožadovala. Ani návrh žalovanej na konfrontáciu so žalobkyňou nie je ako dôkazný prostriedok v civilnom sporovom konaní vylúčený, pretože sporová strana môže ako dôkazný prostriedok navrhnúť všetko, čo má slúžiť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci, čo však predpokladá, že najskôr túto možnosť musí mať. Aj podľa čl. 13 základných princípov CSP strany konajú so súdom osobne. Platí teda princíp priamosti a bezprostrednosti, ktorý spočíva v osobnom styku strán so súdom. S poukazom na kontradiktórnosť konania podľa CSP dovolateľka ďalej namietala, že ak spochybnila tvrdenia žalobkyne, že malo ísť o blankozmenku, potom súdy oboch inštancií nemohli bez ďalšieho dokazovania prijať právny záver, že išlo o blankozmenku a na tomto závere vydať súdne rozhodnutie. Keďže žalovaná v odvolaní poukázala na to, že si nie je vedomá, že nejakú zmenku podpisovala, podľa jej názoru to znamená, že právny úkon vystavenia zmenky je neplatný pre absenciu slobodnej a vážnej vôle, prostej omylu. Respektíve je otázne,

či žalobkyňa mohla takúto neúplnú zmenku nadobudnúť v dobrej viere, ak žalovanej predložila zmenkové tlačivo bez toho, aby táto vedela, že sa má jednáť o zmenku. Vzhľadom na uvedené bol odvolací súd povinný zaoberať sa otázkou, či tu vôbec právny úkon vznikol (a za akých okolností) a ak vznikol, či je platný. Obdobne, ak žalovaná namietala neexistenciu dohody o vyplňovacom práve, a teda aj to, že zmenka nemôže byť v konečnom dôsledku niekým len svojvoľne vyplnená, tak bolo potrebné, aby sa súd prvej inštancie touto otázkou náležite vysporiadal a až následne prijal právny záver a vo veci rozhodol.

11. Podľa názoru dovolateľky neobstojí ani tvrdenie odvolacieho súdu, že vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Namietala, že ak odvolací súd nechcel zopakovať alebo sám vykonať dokazovanie, mal vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie tak, aby sa mohlo dokazovať v súlade s odvolacími námietkami žalovanej. Tvrdila, že v konaní pred súdmi sa nevedela nijako brániť, pretože pojednávanie na odvolacom súde nebolo nariadené a súd prvej inštancie mal automaticky za to, že keď neprišla na pojednávanie dňa 9. septembra 2019 a svoju neúčast' neospravedlnila, tak môže bez náležitého dokazovania vo veci čo najrýchlejšie rozhodnúť. To však predpokladá, že žalovaná sa musí dozvedieť o existencii predvolania a zápis poštového doručovateľa na obálke sa považuje za vierohodný, čo ale nemusí byť vždy splnené, pretože poštové doručovanie v Slovenskej republike nie je bez chýb a omylov. Už len tá skutočnosť, že zásielka s predvolaním na pojednávanie nebola prevzatá v odbernej lehote, nasvedčuje tomu, že žalovaná sa nedozvedela, kedy je termín pojednávania na súde prvej inštancie. Uvedené nemusí vždy znamenať, že účastník konania takýmto spôsobom maril doručovanie pošty, pretože v čase doručovania sa ani nemusel nachádzať na doručovacej adrese z objektívnych dôvodov alebo sa chybou poštového doručovateľa (ktorý mu nemusel dať oznámenie o doručení zásielky alebo mu zásielku nedoručil do vlastných rúk) ani nedozvedel o doručovaní zásielky. Zdôraznila, že všetky ostatné zásielky súvisiace s týmto súdnym konaním preberala a aj písomne komunikovala so súdom prvej inštancie, preto už len z tohto jej správania muselo byť súdu zrejmé, že problém môže byť na strane doručujúceho orgánu, respektíve, že tu môžu byť objektívne dôvody (choroba, úraz, pobyt v nemocnici a pod.), pre ktoré žalovaná práve túto jednu zásielku neprevzala v odbernej lehote. V súdnej praxi je pritom bežné, že súdy následne znova predvolávajú účastníkov na pojednávanie, najmä ak ide o dôchodcov v pokročilom veku v tak závažnej sporovej veci ako je peňažné plnenie zo zmenky.

12. Napokon dovolateľka tiež namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemá atribúty uvedené v ustanovení § 220 CSP, t. j. nie je presvedčivé, riadne odôvodnené a nevzbudzujúce pochybnosti o jeho vecnej a právnej správnosti. Odvolací súd mal podľa jej názoru zodpovedať viaceré ňou bližšie špecifikované právne otázky (pod bodmi 1 až 10), týkajúce sa vystavenia a vyplnenia predmetnej blankozmenky, pretože podľa jej názoru si žalobkyňa vystavenie zmenkovej listiny a jej doplnenie zabezpečila buď sama alebo prostredníctvom inej osoby.

13. K dovolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. Dovolanie označila za neopodstatnené v celom rozsahu a podané zjavne iba z dôvodu, aby žalovaná oddialila vykonateľnosť exekučného titulu. Dovolaťka podľa jej názoru nekonkretizovala, v čom spočíva nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Pokiaľ žalovaná v úvode dovolania naznačila, že týmto pochybením malo byť nenariadenie pojednávania odvolacím súdom, žalobkyňa poukázala na to, že sama žalovaná súčasne uviedla dôvody, kedy odvolací súd musí na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, pričom je zjavné, že tieto dôvody splnené neboli. Námietka žalovanej o nedostatočnom zistení skutkového stavu nepredstavuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a nemá ani vecné opodstatnenie, pričom žalovaná sa ňou snaží nahradiť svoju pasivitu v konaní. Pokiaľ žalovaná v konaní namietala, že zmenku nepodpísala, táto námietka sa ukázala ako neopodstatnená, keďže pravosť podpisu žalovanej na zmenke bola preukázaná znaleckým posudkom vypracovaným v trestnom konaní. Žalobkyňa svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy odvodzovala zo zmenky, ktorá je dokonalým cenným papierom, v ktorom je inkorporovaný záväzok žalovanej ako vystaviteľa zmenky, a ktorý oprávňuje žalobkyňu iba na základe samotnej držby zmenky uplatňovať práva z nej vyplývajúce. V súlade s uvedeným žalobkyňa nemusí v konaní tvrdiť ani preukazovať žiadne ďalšie skutočnosti, teda ani kauzu zmenky a pokiaľ žalovaná v konaní uplatňovala kauzálne námietky, podľa rozsudku NS SR sp. zn.

1MObdov/9/2020 bolo dôkazné bremeno v celom rozsahu na žalovanej. Poukázala na to, že žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní nenavrhol žiadny dôkaz, pričom vzhľadom na preukázanie pravosti podpisu na zmenke by žalovaná podľa doktríny mala vysvetliť a preukázať, prečo vlastne zmenku podpisovala, keď k tomu nebol dostatočný dôvod. V rozpore so skutočnosťou je aj námietka žalovanej, že nemala možnosť sa k veci vyjadriť a navrhnúť dôkazy, keďže sa vyjadrila k žalobe, a teda mala možnosť navrhnúť aj dôkazy, čo však v celom priebehu konania pred súdom prvej inštancie a ani v podanom odvolaní neurobila. Žalovaná sa ani nezúčastnila na pojednávaní, napriek tomu, že jej predvolanie bolo riadne doručované. Z hľadiska návrhov na vykonanie dokazovania je však (ne)účasť žalovanej na pojednávaní sekundárna, keďže každá strana má v súlade so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania dôkazné návrhy uviesť včas, pričom žalovaná mala možnosť tieto návrhy uviesť už v podanom vyjadrení. Pokiaľ ide o okolnosti neúčasti žalovanej na pojednávaní, zo spisu vyplýva, že žalovaná si predvolanie na pojednávanie neprevzala v odbernej lehote, pričom ale ani pojednávaním v jej neprítomnosti nedošlo k žiadnemu porušeniu jej práv, pretože vo veci nedošlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie a žalovanej bola riadne doručená žaloba, ku ktorej sa mala možnosť vyjadriť a navrhnúť dôkazy. Žalobkyňa nesúhlasila ani s námietkou dovolateľky o zmätočnosti napadnutého rozhodnutia, keďže tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vo svojich rozhodnutiach jasne a zrozumiteľne vysvetlili, prečo žalobkyni priznali ňou uplatnený nárok, a to v rozsahu skutočností podstatných pre rozhodnutie, resp. v rozsahu žalovanou uplatnených námietok. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Pokiaľ ide právne otázky, na ktoré mal podľa žalovanej odpovedať odvolací súd, žalobkyňa poukázala na to, že tieto buď neboli v priebehu konania nastolené alebo ani nemajú základ v skutkových okolnostiach sporu, teda nemajú žiadnu relevanciu vo vzťahu k existencii nároku žalobkyne. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol a žalobkyni priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, skúmal najskôr, či je dovolanie procesne prípustné.

15. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, potom takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky podmienky, za existencie ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

16. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení, pričom dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

18. Podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

20. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

21. Pri takto žalovanou uplatnenom dovolacom dôvode podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP, ktorým bol dovolací súd v zmysle § 440 CSP viazaný, nebol dovolací súd oprávnený skúmať, či rozsudok odvolacieho súdu, potvrdzujúci rozsudok súdu prvej inštancie (o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nároky zo zmenky) je alebo nie je vecne správnym rozhodnutím a v zásade ani to, či súdy oboch inštancií rozhodli na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu veci. Totiž, ak chcela žalovaná spochybniť vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, mala, resp. mohla uplatniť (iný) dovolací dôvod podľa § 432 v spojení s § 421 CSP, a teda namietať, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. V takom prípade však bola zároveň povinná uviesť, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, čo logicky zahŕňa aj uvedenie, ako mala byť vec po právnej stránke posúdená správne. A to všetko tak, aby bol dovolací súd schopný z obsahu dovolania vyabstrahovať právnu otázku, prípadne viaceré právne (nie skutkové) otázky, relevantné v zmysle ustanovenia § 421 CSP, t. j. také, ktoré odvolací súd v napadnutom rozhodnutí riešil a na ktorých riešení založil napadnuté rozhodnutie (ktoré boli pre jeho rozhodnutie kľúčové). Právne otázky, ktoré žalovaná uviedla v závere svojho dovolania pod bodmi 1 až 10, odvolací súd v napadnutom rozsudku neriešil, čo konštatovala aj samotná dovolateľka, pričom jej námietky smerovali k tomu, že odvolací súd tieto právne otázky riešiť mal, lebo to bolo potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu veci, ktoré však dovolateľka (nesprávne) stotožňuje so zistením tzv. skutočného stavu veci. Pokiaľ ide o námietku neúplného, resp. nedostatočného zistenia skutkového stavu veci súdmi oboch inštancií, dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že podľa § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie v zásade nevykonáva, s výnimkou uvedenou v § 435 CSP, kedy skúma výlučne prípustnosť a včasnosť podaného dovolania. V dovolacom konaní, bez možnosti vykonávať vlastné dokazovanie, preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižšej inštancie, respektíve prehodnocovať nimi vykonané dôkazy. Uvedené platí predovšetkým vo vzťahu k námietkam, ktoré žalovaná vzniesla voči skutkovému zisteniu súdu prvej inštancie, že podľa výsledkov znaleckého dokazovania vyhotovila podpis na zmenke. Len pre úplnosť tak dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že odvolací súd považoval skutkový stav zistený súdom prvej inštancie za dostatočný pre rozhodnutie o žalobe na plnenie zo zmenky, z dôvodu ktorého sám dokazovanie nevykonával, resp. nepovažoval za potrebné dokazovanie uskutočnené súdom prvej inštancie zopakovať alebo doplniť. Súdy v civilnom sporovom konaní ani nezisťujú tzv. skutočný stav veci, ale v súlade s prejednávou zásadou sa zaoberajú len tými skutkovými tvrdeniami a dôkaznými návrhmi, ktoré im strany sporu predložia na posúdenie. V posudzovanom prípade súdy oboch inštancií vychádzali z premisy, že žalobkyňa svoje nároky majiteľky zmenky voči žalovanej ako zmenkovej dlžníčke (tzv. postihové práva podľa čl. I § 48 ods. 1 ZZŠ) dostatočne preukázala tým, že súdu prvej inštancie predložila listinu, ktorá spĺňala všetky formálne a obsahové náležitosti vlastnej zmenky podľa čl. I § 75 ZZŠ. Týmto predložením originálu zmenky žalobkyňa splnila svoju povinnosť tvrdenia aj dôkaznú povinnosť a bolo už na žalovanej, aby sa v konaní efektívne bránila. Keďže podľa zistení súdu prvej inštancie bola predložená zmenka pôvodne tzv. blankozmenkou, žalovanú podľa čl. I § 10 ZZŠ zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadom tvrdenej nesprávnosti dodatočne vyplnených údajov na zmenke. Žalovaná mala teda v prípade nesúhlasu s obsahom predloženej zmenky tvrdiť, že blankozmenka nebola

správne vyplnená, resp. uviesť, ako mala byť vyplnená správne a zároveň tieto svoje tvrdenia aj preukázať, čo podľa názoru súdov neurobila. Rovnako žalovaná podľa názoru súdov oboch inšancií neunesla ani dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia o neexistencii kauzy vystavenia zmenky. Takéto posúdenie rozloženia bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany sporu bolo podľa názoru dovolacieho súdu rozhodujúce (kľúčové) pre rozhodnutie danej sporovej veci, pričom sa jedná nepochybne o právnu otázku. Správnosť riešenia tejto právnej otázky zo strany odvolacieho súdu však dovolací súd v tomto konaní nebol oprávnený skúmať, pretože dovolateľka ako dôvod nesprávnosti napadnutého rozhodnutia (dovolací dôvod), označila výlučne tzv. vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len Ústavný súd SR“) platí, že zákonom ustanovený spôsob vymedzenia dovolacích dôvodov pre nesprávne právne posúdenie (§ 432 CSP), resp. pre existenciu väd zmätočnosti (§ 431 CSP) korešponduje s tým, že ide vo svojej podstate o rozdielne dovolacie dôvody, ktoré možno uplatniť pri rôznych namietaných pochybeniach popri sebe (I. ÚS 643/2017). Ústavný súd SR tiež konštatoval, že pokiaľ dovolateľ označí len jeden z nich, nemôže dovolací súd sám vykonať dovolací prieskum aj z hľadiska dôvodov prípustnosti dovolania zakladajúcich sťažovateľom neoznačený dovolací dôvod (viď uznesenie sp. zn. IV. ÚS 644/2021 zo 14. decembra 2021, ktoré bolo publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 113/2021). Dovolací súd sa preto v ďalšom zamerával výlučne na tie dovolacie námietky, ktoré sa týkali údajných nedostatkov v procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý viedol k vyhláseniu napadnutého rozsudku zo dňa 27. júla 2023. Výhrady dovolateľky smerovali predovšetkým voči tomu, že odvolací súd na prejednanie jej odvolania nenariadil pojednávanie. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd je povinný nariadiť pojednávanie len v prípadoch uvedených v ustanovení § 385 ods. 1 CSP, teda ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch je nariadenie dovolacieho pojednávania fakultatívne (dobrovoľné), pričom aj odvolací súd musí rešpektovať procesnú ekonomiu a v súlade s článkom 17 Základných princípov CSP postupovať v konaní tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá a predchádzať zbytočným prieťahom. Odvolacie pojednávanie teda nemá byť samoučelné, ale má slúžiť predovšetkým na účely dokazovania (s tým, že podľa § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inšancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní) a tiež na odstránenie zistených procesných pochybení súdu prvej inšancie, ktoré zakladajú odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP (porušenie práva na spravodlivý proces). Ak teda nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ktoré vykonal súd prvej inšancie a odvolací súd zároveň v procesnom postupe súdu prvej inšancie nezistil žiadne pochybenie, v dôsledku ktorého by žalovaná bola vylúčená z realizácie jej patriacich procesných práv v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd rovnako nepochybil, keď odvolanie žalovanej prejednal bez nariadenia (odvolacieho) pojednávania. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde odvolací súd tvrdenia žalovanej, že nevedela o pojednávaní, ktoré sa konalo na súde prvej inšancie dňa 9. septembra 2019, označil za irelevantné s poukazom na to, že žalovaná mala predvolanie na dané pojednávanie riadne a včas vykázané ako neprevzaté v odbernej lehote, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnila a súd prvej inšancie správne na tomto pojednávaní konal v neprítomnosti žalovanej. Pokiaľ dovolateľka v tejto súvislosti argumentuje článkom 13 Základných princípov CSP, podľa ktorého strany sporu konajú v styku so súdom osobne, ak zákon neustanovuje inak (t. j. ak neumožňuje konanie prostredníctvom zástupcu), dovolací súd uvádza, že zákonom preferovaný osobný styk strany so súdom ešte neznamená, že bez osobnej účasti strany na pojednávaní súd nemôže vec prejednať a rozhodnúť. Dôkazom toho sú skrátené konania a skrátené rozhodnutia upravené v prvej hlave tretej časti CSP, upravujúcej osobitné procesné postupy súdu, v rámci ktorých môže byť vec prejednaná a rozhodnutá bez nariadenia pojednávania, či vykonania dokazovania v pravom slova zmysle, a teda aj bez osobnej účasti jednej či oboch strán (platobný rozkaz, rozsudok pre zmeškanie, rozsudok pre uznanie nároku, rozsudok pre vzdanie sa nároku). V posudzovanom prípade súd prvej inšancie žiadny z týchto osobitných procesných postupov nevyužil, ale na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré s dostatočným časovým predstihom predvolal aj žalovanú, čím jej vytvoril procesnú možnosť sa pojednávania zúčastniť. Účinky doručenia predvolania žalovanej na predmetné pojednávanie nastali v deň doručenia informácie o výsledku doručovania poštovej zásielky s

listinným rovnopisom elektronického úradného dokumentu odosielať orgánu verejnej moci (súdu prvej inštancie) podľa § 31a ods. 10 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (táto informácia sa nachádza v spise na č. I. 214), pričom povinnosťou súdu prvej inštancie nebolo skúmať, z akého dôvodu si žalovaná predvolanie neprevzala v odbernej lehote na pošte, pretože účinky doručenia nastávajú aj v prípade, ak sa adresát o doručení nedozvie (§ 111 ods. 3, resp. § 112 CSP). Podľa § 183 ods. 1 CSP zároveň platí, že pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov, pretože podľa § 157 CSP je súd povinný v konaní postupovať tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní. Pokiaľ teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že pre rozhodnutie predmetnej veci nebolo potrebné vykonať výsluch žalovanej (pričom súd ani nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na vykonanie dokazovania, čo vyplýva z ustanovenia § 185 ods. 1 CSP) a podľa § 180 CSP rozhodol, že pojednávanie sa bude konať v neprítomnosti žalovanej, potom ani nebol povinný pojednávanie odročiť len z dôvodu neúčasti žalovanej na ňom. Dovolateľka nedôvodne argumentuje údajnou praxou všeobecných súdov, ktoré (podľa jej názoru) v takýchto prípadoch opakovane predvolávajú stranu na (odročené) pojednávanie, najmä ak sa jedná o dôchodcu, u ktorého možno predpokladať neúčast z dôvodu choroby, úrazu, pobytu v nemocnici a pod. Pokiaľ taká prax skutočne existuje, o čom však dovolací súd nemá vedomosť, nie je správna a je v priamom rozpore s vyššie označenými ustanoveniami CSP.

23. Postup odvolacieho súdu, v rámci ktorého odvolanie prejedná bez nariadenia pojednávania, samozrejme predpokladá, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiada so všetkými relevantnými odvolacími námietkami strany, ktorá podala odvolanie. K tomu pôvodne nedošlo, keď prvým rozhodnutím z 21. januára 2021 odvolací súd odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol. Nie je však pravdou, ako tvrdí dovolateľka, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. IObdo/66/2021 z 13. septembra 2022 potvrdil, že skutkový stav veci nebol súdom prvej inštancie náležite zistený, keď konštatoval, že odvolanie bolo odmietnuté predčasne, pretože obsahuje odvolacie dôvody, ktorými sa má odvolací súd zaoberať. Uvedené konštatovanie sa vzťahovalo výlučne k odôvodneniu uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4CoZm/1/2020-297 z 21. januára 2021, ktorým odvolací súd bez ďalšieho odvolanie žalovanej odmietol, t. j. bez toho, aby ho vecne prejednal. V ďalšom konaní po zrušení uznesenia z 21. januára 2021 sa už odvolací súd zaoberal relevantnými odvolacími námietkami žalovanej (s tým, že nebol povinný sa zaoberať doplnením odvolania, ktoré žalovaná podala až po uplynutí odvolacej lehoty) a jeho rozhodnutie nemožno hodnotiť ako nedostatočne odôvodnené, či arbitrárne.

24. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že procesný postup súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu prebiehal v súlade s princípmi, na ktorých je založený Civilný sporový poriadok a v procesnom postupe súdov oboch inštancií nebolo zistené žiadne také pochybenie, v dôsledku ktorého by sa žalovanej strane znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keďže namietaná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v konaní súdov oboch inštancií nebola zistená, dovolanie žalovanej je neprípustné a zároveň nedôvodné a dovolací súd ho podľa § 447 písm. c) odmietol.

25. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspešná nebola (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.